

דף ס"ב ע"א

לז. ז' סמנים (סממנים, הג' מהריעב"ץ) מעבירים על הכתם, ואם אינו עובר על ידם – אין זה דם, אלא צבע (ודאי, כן פירש"י בסנהדרין מ"ט ע"ב. ותוס' כאן פי' דהיינו ספק צבע, ותלינן בצבע מטעם ספק ספיקא וביטול). וכן אם עבר על ידם, הרי הוא מבוטל. ודוקא כשמעבירין כולן בזה אחר זה, וכסדר הוזה: רוק תפל (שלא טעם כלום כל אותו היום קודם לכן); מי גריסין (שהוציא הפול מקליפתו ולעסו בפיו); מי רגלים (שנתחמצו והסריחו, היינו ששהו ג' ימים); נתר (אלכסנדרית, לא אנטפטרית); בורית (אהלא); קמוניא (שלוף דויץ); אשלג (אשלגא, מצוי בין נקבי מרגנית, ומוציאין אותו במסמר ארוך). ועיין לקמן דף ס"ג ע"א.

לח. הטביל הבגד עם הכתם ונגע בטהרות ואחר כך העביר ז' סמנים ולא עבר הכתם – אגלאי מילתא שהוא צבע, וטהור. ואם עבר על ידי הסמנים – הטהרות טמאות, וצריך להטבילו שוב.

לט. ז' סמנים אלו צריך שיכסס את הבגד ג' פעמים עם כל אחד ואחד. ומספקא לר' ירמיה אי כסכוס הולכה והבאה חשיב חדא זימנא (וצריך ג' פעמים כהאי גונא), או דהולכה לחוד והבאה לחוד, ומסיק בתיקו.

מ. כל שיש לו עיקר (שורש שממנו חי) יש לו שביעית, ושאיין לו עיקר אין לו שביעית.

מא. הלביצין והלעונין, הבורית והאהל, יש להם שביעית.

מב. איכא תרי גונא 'אהלא'.

מג. העביר ו' סמנים ולא עבר, והעביר 'צפון' (סבון) ועבר – טהרותיו טמאות, דשמא אם היה מעביר הסממן השביעי, היה עובר בלא צפון.

מד. העביר עליו ז' סמנים ולא עבר, ועשה על גביו טהרות – טהור. חזר והעביר ז' סמנים ועבר – כל טהרות שעשה על גביו לאחר מכן טמאות, עד שיטביל את הבגד. שהרי גילה דעתו שמקפיד על הכתם, ונעשה בו מעשה דם.

דף ס"ב ע"ב

מה. דם נדה ודאי, מעביר עליו ז' סמנים ומבטלו. ואפילו לא עבר מראית הדם מהני ליה טבילה, כיון דבקפידא תליא מילתא (אבל ביטל בלבו לבד לא מהני, דכטלה דעתו).

מו. דעת ריש לקיש דדין הנ"ל הוא מבריייתא משובשת, דרבי לא שנאה – ר' חייא מנא ליה (ופירשו תוס' דשאר ברייתות יש להן רמז במשנה. אבל בוז פשיטא לריש לקיש דאין רמז במשנה, וגם משמע במשנה דלא כוותה). ור' יוחנן חולק עליו, כדלקמן.

מז. חרסים הבלועים ממשקין של זב, שנפלו לאויר התנור: אם הוסק התנור – נטמא, דעל ידי ההיסק יוצאין המשקין לחוץ. דעת ר' יוחנן דבין במשקין חמורים שהם אב הטומאה, דהיינו מעיינות הזב, בין במשקין קלים שאינם אב הטומאה, בעינן שיסיק התנור (כדי שיטמא), דבלא זה הוה ליה טומאה בלועה. ודעת ריש לקיש דבמשקין חמורים – אפילו לא הוסק טמא. ורק במשקין קלים בעינן שיוסק התנור (ועיין לקמן אות נא).

מח. רביעית דם מן המת מטמאה באהל. ורביעית דם תבוסה (שיצאה ממנו בחייו ובמותו, וספק אם רובא בחייו או רובא במותו) אינו מטמא אלא מדרבנן.

מט. רביעית דם מן המת שנבלעה בקרקע הבית – כלים שהיו קודם הבליעה נטמאו באהל, וכלים שבאו אחר שנבלע הדם טהורים.

נ. רביעית דם מן המת, שנבלעה בבגד – אם מתכבסת ויוצא הדם, טמאה. ואם לאו (היינו שרק על ידי צפון יכולה לצאת), טהורה (ולריש לקיש אין זה אלא בדם תבוסה, אבל בדם גמור מן המת מטמא גם בכהאי גוונא, כנ"ל אות מז).

נא. ר' פפא מפרש דמחלוקת ריש לקיש ור' יוחנן (לעיל אות מז) אינה אלא במשקין היכולים לצאת ואינו מקפיד עליהם להוציאם. אבל היכא דמקפיד, מודה ר' יוחנן דטמא. והיכא דאינו יכול להוציאם ואינו מקפיד, מודה ריש לקיש דטהור.

דף ס"ג ע"א

נב. 'רוק תפל' היינו כל שעבר עליו חצות לילה בשינה, ולא טעם מאז כלום. ולא דוקא שישן ממש, אלא במתנמנם סגי (דקרו ליה ועני, ולא ידע לאהדורי סברא, וכי מדכרו ליה מדכר).

נג. אפילו ישן כל היום, אין זה 'רוק תפל'.

נד. השכים ושנה פרקו, היינו שיצא רוב דיבורו של ג' שעות, אין זה 'רוק תפל'.

נה. דעת ריש לקיש דצריך לערב רוק תפל עם כל אחד משאר ו' סמנים.

נו. לדעת ר' יהודה, 'מי גריסין' היינו שהרתיחום קודם שיתנו בהם מלח (ולא סגי בלעיסת פיו, כנ"ל אות לח).

נז. האי 'עובר' לישנא דאקדומי הוא כו'.

נח. אמר ר' יוחנן כל שיעורי חכמים בכתמים צריך שיעור לשיעורן: דילד או דוקן, דאיש או דאשה, מכוסין או מגולין, בימות החמה או בימות הגשמים (היינו גבי מי רגלים ששהו ג' ימים והחמיצו, לעיל אות לח).